

2024/2129

1.8.2024

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2024/2129,

26. juuli 2024,

mis käsitleb ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu Slovakkias

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Slovakkia esitatud märkusi

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 126 lõikele 1 hoiduvad liikmesriigid valitsemissektori eelarve ülemäärasest puudujäägist.
- (2) Stabiilsuse ja kasvu pakt põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväärsus ja kestlikkus, et tugevdada hinnastabiilsusel ning finantsstabiilsusel põhineva tugeva, kestliku ja kaasava majanduskasvu tingimusi, toetades seeläbi liidu kestliku majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamist.
- (3) ELi toimimise lepingu artiklis 126 sätestatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega, mida on täpsustatud stabiilsuse ja kasvu pakti osaks oleva nõukogu määrusega (EÜ) nr 1467/97,⁽¹⁾ on ette nähtud ülemäärast eelarvepuudujääki käsitleva otsuse vastuvõtmine. Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokollis nr 12 (ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta) on ette nähtud täiendavad sätted seoses ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamisega. Nõukogu määruses (EÜ) nr 479/2009⁽²⁾ on sätestatud üksikasjalikud reeglid ja määratlused kõnealuste sätete kohaldamiseks. Liidu majandusjuhtimise reformitud raamistik, mis jõustus 30. aprillil 2024, hõlmab nõukogu määrust (EL) 2024/1264,⁽³⁾ millega muudeti määrust (EÜ) nr 1467/97. Käesolevas otsuses käsitletakse seetõttu üksnes valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja sisemajanduse kogutoodangu (SKP) suhte ELi toimimise lepingu kohase kontrollväärtuse 3 % SKPst ületamist kooskõlas kehtivate õigusnormidega.
- (4) ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikes 5 on sätestatud, et kui komisjoni arvates liikmesriigis on või võib tekkida ülemäärane eelarvepuudujääk, esitab ta asjaomasele liikmesriigile arvamuse ja teavitab vastavalt ka nõukogu. Olles arvesse võtnud ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt vastu võetud 19. juuni 2024. aasta ettekannet ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 kohast majandus- ja rahanduskomitee arvamust, järeldas komisjon, et Slovakkial on ülemäärane eelarvepuudujääk. Seepärast edastas komisjon 8. juulil 2024 Slovakkiale sellekohase arvamuse ja teavitas sellest nõukogu.
- (5) ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 6 kohaselt peab nõukogu kaaluma kõiki asjaomase liikmesriigi võimalikke märkusi enne, kui ta pärast üldhinnangut otsustab, kas liikmesriigil on ülemäärane eelarvepuudujääk. Slovakkia puhul võib kõnealuse üldhinnangu põhjal teha alljärgnevad järeldused.
- (6) Komisjoni (Eurostat) 22. aprillil 2024 kinnitatud andmete põhjal oli Slovakkia valitsemissektori eelarvepuudujääk 2023. aastal 4,9 % SKPst ja valitsemissektori võlg 56,0 % SKPst. Komisjon leidis oma ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohases ettekandes, et ELi toimimise lepingu kohast kontrollväärtust 3 % SKPst ületav eelarvepuudujääk 2023. aastal ei ole erandlik, kuna see ei tulene ebatavalisest sündmusest ega tõsisest majandussurustisest stabiilsuse ja kasvu pakti tähenduses. Samuti ei ole ELi toimimise lepingu kohase kontrollväärtuse ületamine ajutine vastavalt komisjoni 2024. aasta kevadprognoosile, mille kohaselt jääb valitsemissektori eelarvepuudujääk nii 2024. kui ka 2025. aastal suuremaks kui 3 % SKPst. Kokkuvõttes ületas 2023. aasta eelarvepuudujääk ELi toimimise lepingu kohast kontrollväärtust 3 % SKPst ega olnud selle lähedal. Ületamist ei peeta ELi toimimise lepingu ning stabiilsuse ja kasvu pakti tähenduses erandlikuks ega ajutiseks. Seega ei ole ELi toimimise lepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/97 määratletud eelarvepuudujäägi kriteerium esmapilgul täidetud.

⁽¹⁾ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

⁽²⁾ Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 479/2009 Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolli kohaldamise kohta (ELT L 145, 10.6.2009, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>).

- (7) 2024. aasta Slovakkia stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk küündima 2024. aastal 5,9 %-ni SKPst. Seda kinnitab komisjoni 2024. aasta kevadprognoos, mille kohaselt on eelarvepuudujääk 2024. aastal samuti 5,9 % SKPst, mis ületab oluliselt ELi toimimise lepingu kohast kontrollväärtust 3 % SKPst ega ole selle lähedane. Eelarvepuudujäägi suurenemine võrreldes 2023. aastaga kajastab peamiselt olemasolevate energiahinna toetusmeetmete jätkumist ja uusi kulusid suurendavaid meetmeid, nagu 13. pensionimaksete pidev suurendamine, suuremad kulutused tervishoiule, uue turismi- ja spordiministeeriumi loomine, haridusseaduse muudatus, millega kehtestatakse üle kolmeaastastele lastele seaduslik õigus lasteaiakohale ja parandatakse hariduslike erivajadustega laste õigusi, ning tulemuspõhiste lepingute kehtestamine riiklikes ülikoolides.
- (8) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikega 3 analüüsis komisjon kõnealuse artikli kohases ettekandes kõiki asjaomaseid tegureid. Nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõike 4 teises lõigus, tuleb juhul, kui valitsemissektori võla suhe SKPsse ei ületa kontrollväärtust, asjaomaseid tegureid arvesse võtta lisameetmete puhul, mille alusel tehakse otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta. Kokkuvõttes leitakse, et ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohases ettekandes käsitletud asjakohased tegurid halvenevad. Nende tegurite kaalumise ei mõjuta järeldust, et ELi toimimise lepingu kohane eelarvepuudujäägi kriteerium on täitmata.
- (9) Pidades silmas, et riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade esitamise tähtaeg on 20. september 2024, mida võib kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1263⁽⁴⁾ artikli 36 lõike 1 punktiga a pikendada esialgu kuni 15. oktoobrini 2024, mis on euroala liikmesriikide eelarvekavade esitamise tähtaeg, võtab nõukogu teadmiseks, et menetluse järgmine etapp, nimelt komisjoni soovitus võtta vastu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohane nõukogu soovitus ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise kohta, langeb kokku Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 473/2013⁽⁵⁾ artikli 7 kohaste komisjoni arvamustega euroala liikmesriikide eelarvekavade kohta. Selline käsitlus võimaldab tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohaste eelarvenõuete ning riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades kehtestatud kohandamiskavade kooskõla. Sellise kooskõla tagamiseks ja selleks, et mitte tekitada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse järelevalves lünka, on vaja, et riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad esitataks õigeaegselt. Seda ajakava tuleks pidada erandlikuks ja seotuks uuele raamistikule üleminekuga ning seetõttu ei looda sellega pretsedenti. Nõukogu võtab samuti teadmiseks, et kui riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ei esitata õigeaegselt, võetakse ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohases nõukogu soovitus käsitlevas komisjoni soovitus arvesse komisjoni poolt vastavalt määrusele (EL) 2024/1263 kindlaks määratud ja liikmesriigile edastatud võrdlustrajektoori,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Üldhinnangust järeldub, et eelarvepuudujäägi kriteeriumi täitmata jätmise tõttu on Slovakkial ülemäärane eelarvepuudujääk.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle teatavastegemise päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Slovakkia Vabariigile.

Brüssel, 26. juuli 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

BÓKA J.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelvalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, lk 11).